

VOORZIENINGENRECHTER RECHTBANK AMSTERDAM  
ZITTING 23 SEPTEMBER, 09.30  
ZAAKNUMMER 707088 KG ZA 21/745

**PLEITNOTITIES**  
**MR. B.W.G. VAN DER VELDEN**  
**MR. B. VAN GIJZEL**  
**MR. A. HOESSEINZADA**

inzake:

**ING BANK N.V.**  
gevestigd te [REDACTED]

gedaagde

advocaat: mr. B.W.G. van der Velden

tegen

**STICHTING VIRUSWAARHEID.NL**  
Gevestigd te [REDACTED]

eiseres

advocaat: mr. J.B. Maliepaard

Edelachtbare,

1.1 ING betreurt dat zij genoodzaakt is wederom voor u te verschijnen. Zij had gehoopt dat de Stichting zich zou inspannen een andere bank te vinden, nu de Stichting die hoop ook zelf publiekelijk heeft uitgesproken.

1.2 De Stichting blijkt echter – ondanks de opdracht in het Vonnis - geen enkele aantoonbare inspanning te hebben verricht om een andere bankrekening te openen. Maar niet alleen dat. Nadat ING eerder de relatie al terecht had opgezegd wegens dubieuze betalingen, de weigering van de Stichting om vervolgens mee te werken aan het cliëntenonderzoek en de beslissing van de Stichting om bewust het *onboarding* proces van ING te omzeilen, heeft de Stichting sinds het kort geding vonnis actief de publiciteit gezocht, zich daarin uitgesproken tegen ING en mensen oproepen om hun geld op te nemen en acties jegens ING-kantoren aangekondigd. Dat biedt geen basis voor een gezonde bancaire relatie

## 2. EEN GEWONE KLANT

2.1 De Stichting wijdt in de dagvaarding veel woorden aan het vermeend beleid ten aanzien van organisaties met extreme denkbeelden, daarin gesterkt door de opmerking in het vonnis van 1 juni 2021 (het **Vonnis**) dat “*de indruk bestaat dat ING liever niet geassocieerd wil worden met Viruswaarheid.nl (...)*”<sup>1</sup>.

2.2 ING betwist met klem dat de opzegging verband houdt met de denkbeelden van de Stichting. Er is geen enkele stelling van ING die deze bewerking kan staven. ING heeft geen specifiek beleid ten aanzien van organisaties zoals de Stichting, maar beoordeelt iedere nieuwe en bestaande klant op basis van haar merites.

2.3 ING heeft de Stichting en haar voorganger stichting DancaMundo (**DancaMundo**) ook altijd als ieder andere klant behandeld. Iedere klant van ING is voorwerp van voortdurend cliëntenonderzoek, waartoe ING op grond van de Wft en de Wwft verplicht is ten aanzien van toekomstige en bestaande klanten.<sup>2</sup>

2.4 Dat cliëntenonderzoek is niet vrijblijvend. Op grond van artikel 3 lid 2, aanhef en onder d Wwft is ING onder andere gehouden een cliëntenonderzoek te verrichten. Daarnaast verplicht de Wft ING om een adequaat beleid te voeren dat een integere uitoefening van haar bedrijf waarborgt.<sup>3</sup> ING is verplicht procedures te implementeren ten aanzien van de integriteit van de relatie met klanten.<sup>4</sup> Het cliëntenonderzoek is een onderdeel van deze integere bedrijfsvoering. Voor het waarborgen van een integere

<sup>1</sup> Productie 1 bij de dagvaarding, r.o. 4.8.

<sup>2</sup> Rb. Amsterdam (vzr.) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021, r.o. 4.3.

<sup>3</sup> Rb. Amsterdam (vzr.) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021, JOR 2021/91 m.nt. T. Hekman, r.o. 5.

<sup>4</sup> Art. 3:17 Wft jo. art. 14 Besluit prudentiële regels Wft.

bedrijfsvoering is het essentieel dat banken weten met wie zij een zakelijke relatie aangaan of wat voor transacties zij verrichten.

- 2.5 Het cliëntenonderzoek stelt ING in staat een voortdurende controle uit te oefenen op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties. Op deze manier moet ING zich ervan verzekeren dat deze transacties ook overeenkomen met de kennis die ING heeft van de zakelijke relatie en haar risicoprofiel.
- 2.6 Anderzijds rust op de klant zelf ingevolge artikel 2 lid 2 van de Algemene Bankvoorwaarden de verplichting om eraan mee te werken dat ING aan haar verplichtingen onder de Wft en Wwft jegens (onder meer) toezichthouders kan voldoen en om geen misbruik te (laten) maken van de diensten van ING, bijvoorbeeld door activiteiten die schadelijk zijn voor de reputatie van ING en die de werking van de betrouwbaarheid van het financiële systeem kunnen schaden.<sup>5</sup>
- 2.7 Als ING niet kan voldoen aan haar wettelijke verplichting tot dit cliëntenonderzoek, bijvoorbeeld omdat de klant niet meewerkt, dan is zij op grond van artikel 5 lid 2 Wwft wettelijk gehouden om de relatie te beëindigen. Daarnaast levert het niet kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting tot cliëntenonderzoek in de zin van de Wft en Wwft, risico's op voor ING die zij niet kan en wil aanvaarden. Bovendien kan een overtreding gesanctioneerd worden door de toezichthouders.
- 2.8 Ter voorkoming van misverstanden: het cliëntenonderzoek beperkt zich niet tot het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering, zoals de Stichting lijkt te veronderstellen. Het cliëntenonderzoek strekt tevens ter bescherming van de integere bedrijfsvoering. Reputatie- en integriteitsrisico's worden in brede zin beoordeeld, en het is aan ING om dit beleid nader in te vullen.<sup>6</sup> Als een klant onvoldoende invulling kan geven aan de verplichtingen die ING stelt aan haar cliëntenonderzoek zoals verplicht onder de Wft en Wwft, kan ING gehouden zijn om haar onderzoek te intensiveren en aanvullende informatie te vragen aan klanten.<sup>7</sup>
- 2.9 Dit alles komt er in dit geval op neer dat wanneer ING onregelmatigheden ontdekt op een rekening of als er negatieve mediaberichten (*adverse media*) zijn met betrekking tot klanten, ING verplicht is nader onderzoek in te stellen.<sup>8</sup>
- 2.10 In onderhavig geval was er een verplichting voor ING om een cliëntenonderzoek te doen naar de bankrekening van DancaMundo en dit bleek ook terecht. Ook in het

<sup>5</sup> Hof Amsterdam 19 januari 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:281, r.o. 3.4; Rb. Amsterdam (vzr.) 28 januari 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021, r.o. 4.3.

<sup>6</sup> Hof Amsterdam 19 januari 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:281, r.o. 3.6.

<sup>7</sup> Hof Amsterdam 19 januari 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:281, r.o. 3.8.

<sup>8</sup> Art. 3 lid 2 sub d Wwft en art. 3:10-3:17c Wft. Zie *Leidraad Wwft en Sanctiewet. Toelichting op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Sanctiewet 1977*, 19 oktober 2020, p. 21-22.

Vonnis wordt erkend dat er “*vraagtekens gesteld kunnen worden bij de handelwijze van Engel*”.<sup>9</sup> Uit het onderzoek kwam naar voren dat (i) de Stichting donaties liet binnenkomen op een rekening die niet toekwam aan de Stichting waarover Engel als enig bestuurder kon beschikken zonder toezicht,<sup>10</sup> (ii) de Stichting zich wendde tot de donaties die zich bevonden op de rekening van DancaMundo zonder medeweten en instemming van de donateurs voor de aankoop van grond van de heer Engel in Privé,<sup>11</sup> (iii) de Stichting geen documentatie kon overleggen ter onderbouwing dat er sprake zou zijn van een lening,<sup>12</sup> (iv) er dus serieuze aanwijzingen waren voor onrechtmatig gebruik van donaties en onrechtmatig gebruik van de rekening van DancaMundo, (v) de statuten van DancaMundo geen grondslag gaven voor het verstrekken van leningen<sup>13</sup> en (vi) vragen van ING consequent onbeantwoord door de Stichting bleven.<sup>14</sup>

- 2.11 De Stichting doet dat in de dagvaarding af als een detail, nu het achteraf allemaal verklaarbaar zou zijn geweest. ING betwist dat. De handelwijze van DancaMundo en later de Stichting heeft het vertrouwen van ING in de integriteit dan deze klant ernstig geschaad. Daarbij zijn slechts de omstandigheden relevant die ten tijde van de opzeggingen hebben plaatsgevonden en kenbaar waren voor ING. Het gaat immers om een *ex tunc* beoordeling van de opzegging.<sup>15</sup>
- 2.12 Bovenstaande alleen al is voldoende grond voor ING om de bancaire relatie te moeten beëindigen. Ter verduidelijking: als ING niet zou acteren, zouden donateurs ING terecht kunnen verwijten dat geen actie wordt ondernomen tegen in dit geval voor ING zichtbaar misbruik van de door hen aan de Stichting beschikbare gelden.
- 2.13 In dit geval speelde echter bovendien dat de Stichting bewust het cliëntenonderzoek van ING wilde omzeilen. In plaats van het openen van een nieuwe rekening voor de Stichting, en in plaats van zich te onderwerpen aan het daarmee noodzakelijkerwijs gepaard gaande cliëntenonderzoek, heeft de heer Engel de statuten van DancaMundo zonder medeweten van ING zodanig gewijzigd dat de aard en de doelstelling daarvan in feite werd vervangen door die van de Stichting. Daarmee heeft de Stichting geprobeerd ING een nieuwe klant op te dringen, zonder haar in staat te stellen het cliëntenonderzoek te verrichten waartoe zij wettelijk is gehouden.
- 2.14 Wanneer ING hierop niet zou hebben geacteerd, zou ING terecht worden verweten dat zij haar cliëntenonderzoek niet zorgvuldig uitvoert. Nu zij dat wel heeft gedaan, was er geen andere conclusie mogelijk dan het beëindigen van de bancaire relatie. Nu

<sup>9</sup> Productie 1 bij de dagvaarding, r.o. 4.8.

<sup>10</sup> Productie 1, Procesdossier kort geding mei/juni 2021, conclusie van antwoord ING, §3.9(i) en (iii).

<sup>11</sup> Productie 1, Procesdossier kort geding mei/juni 2021, conclusie van antwoord ING, §3.9(ii).

<sup>12</sup> Productie 1, Procesdossier kort geding mei/juni 2021, conclusie van antwoord ING, §3.9(vi).

<sup>13</sup> Productie 1, Procesdossier kort geding mei/juni 2021, conclusie van antwoord ING, §3.9(vi).

<sup>14</sup> Productie 1, Procesdossier kort geding mei/juni 2021, conclusie van antwoord ING, §3.9(v).

<sup>15</sup> HR 9 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2021:347 (concl. P-G T. Hartlief) r.o. 2.14.

is immers sprake van een bancaire relatie met een partij waarnaar in het geheel geen voorafgaand cliëntenonderzoek is gedaan. Hierdoor heeft ING te maken met een partij met een andere doelstelling, activiteiten en transacties. Dit levert een geheel ander risicoprofiel op.

- 2.15 Het niet acteren door ING op resultaten van het cliëntenonderzoek en het aanhouden van een dergelijke klant leidt tot onacceptabele integriteits- en reputatierisico's.

### 3. GEDRAGINGEN VAN DE STICHTING NA HET VONNIS

- 3.1 Inmiddels is de vertrouwensrelatie nog verder verslechterd. ING ziet zich nu geconfronteerd met een klant die geen *onboarding* proces heeft doorlopen, maar zich bovendien publiekelijk uitspreekt over ING op een wijze die voor ING onacceptabel is. Ik verwijs hiervoor naar het overzicht van de uitingen van de Stichting zoals opgenomen in de conclusie van antwoord.
- 3.2 Het beeld dat hieruit naar voren komt is dat de Stichting actief de media zoekt om de reputatie van ING te beschadigen. Ten onrechte wordt de indruk gewekt dat ING niet zou hebben voldaan aan het Vonnis, en dat de opzegging van ING zou zijn ingegeven door de denkbeelden van de Stichting.
- 3.3 Zoals ook hiervoor besproken, beticht de Stichting ING onder andere van het volgende: *"Ze zochten gewoon naar een stok om te slaan en deze klant te lozen"*.<sup>16</sup> Hiermee brengt de Stichting het verplichte cliëntenonderzoek in diskrediet en schaadt de reputatie van ING. ING beoordeelt de contractuele relatie met de Stichting niet naar aanleiding van de activiteiten of doel van de Stichting. Dit heeft ING ook nooit gedaan. ING heeft dit benadrukt aan de Stichting, maar ook in de media als daar om werd gevraagd naar aanleiding van het Vonnis. ING neemt daarentegen wel een duidelijke positie in over mogelijke onregelmatigheden op een rekening die niet, onvoldoende of te laat worden opgehelderd.
- 3.4 De Stichting schaadt de reputatie van ING verder door uitlatingen in de media, die onder andere verschijnen op Youtube:

*"We blijven natuurlijk wel altijd heel scherp op de waarheid. Maar we gaan niet meedoen aan een moddergooi-gevecht. Het is helaas wel een moddergooi-gevecht geworden – is dat door de ING, is dat door de media – dat is altijd een beetje uitzoekwerk."*

*(...) Er is geen geld misbruikt. Dus dat stuk is inderdaad echt smaad en laster en daar zijn we aan het kijken van wat is de beste methode en wie is er nou voor aansprakelijk. Dus wordt het een aangifte, strafrechtelijke"*

*vervolging, dagvaarding, etcetera. Daarover worden jullie geïnformeerd. We zijn er mee bezig.*<sup>17</sup>

3.5 Dit optreden van de Stichting heeft de vertrouwensrelatie tussen ING en de Stichting onherstelbaar verstoord. Geen medewerking verlenen aan cliëntenonderzoek, dat vervolgens actief omzeilen wanneer eigenlijk een nieuwe rekening had moeten worden geopend, het zonder grond ter discussie stellen van de handelswijze van ING omtrent de cliëntencontrole en zich vervolgens zo uitlaten in de pers. Deze omstandigheden komen de reputatie van ING en haar rol als poortwachter niet ten goede. ING ziet niet hoe zij op deze basis een klantrelatie kan aangaan of voortzetten. Dat erkent de Stichting overigens ook zelf: *“We stappen liever over zodat we elkaar niet verder in de weg zitten”*.<sup>18</sup>

3.6 Na de tweede opzeggingsbrief doet de Stichting een uitlating waardoor de relatie verder verslechterd. Er wordt actief opgeroepen om jegens ING te ageren: *“Dus we gaan een nieuw kort geding starten en we kunnen niet uitsluiten (...) dat er wel een aantal acties zullen volgen bij de ING-kantoren. We raden iedereen ook aan om in ieder geval een deel van je geld in cash op te nemen, zo dat je bent voorbereid op wat er eventueel gaat komen.”*<sup>19</sup>

#### 4. HOE NU VERDER?

4.1 De Stichting heeft het er nu op aan laten komen.

4.2 Sinds 27 november 2020, de datum van de eerste opzeggingsbrief, is zij in gelegenheid gesteld een bankrekening te openen bij een andere bank. Zij is in al die tijd niet aantoonbaar verder gekomen dan een afwijzing van Triodos en SNS. Er is geen bewijs overgelegd van de gestelde aanvragen c.q. afwijzingen bij Bunq Bank, Regiobank en Rabobank. Ook over de gestelde status van de aanvraag bij ABN AMRO is geen bewijs overlegd. Van Lanschot en Knab worden in het geheel niet genoemd, terwijl ook daar een rekening kan worden geopend. Niet is gebleken dat zij zich daadwerkelijk tot het uiterste heeft ingespannen om een rekening te openen bij een andere bank.

4.3 Dit terwijl ING haar herhaaldelijk tijd heeft gegund om een andere bank te vinden. In de eerste opzeggingsbrief is een opzegtermijn van drie maanden aangehouden en is de rekening opengehouden tot 27 februari 2021. In het Vonnis is de Stichting nogmaals vier maanden gelegenheid geboden om een andere bankrekening te openen. De Stichting heeft inmiddels dus ruim tien maanden de tijd gehad om een andere bank

<sup>17</sup> Productie 10, Transcript Facebook Viruswaarheid Live 4 juni 2021.

<sup>18</sup> Productie 5, ANP 2 juni 2021; Productie 6, AD 2 juni 2021; Productie 7, Overige nieuwsbronnen 2 juni 2021.

<sup>19</sup> Productie 12, Transcript persconferentie Viruswaarheid 7 september 2021.

bereid te vinden een relatie met haar aan te gaan. Dit kan de Stichting dan ook worden verweten. ING heeft de Stichting ook op 1 september 2021 nog eens bericht dat zij niet alsnog zou voortzetten. Ook dat gaf nog voldoende tijd tot 4 oktober a.s. om een andere bankrekening te openen.

- 4.4 Overigens is ING bereid de rekening in ieder geval beschikbaar te houden voor de Stichting totdat Uw Rechtbank vonnis heeft gewezen in dit kort geding, zodat ook gedurende deze periode nog tijd wordt geboden om naar een andere bank over te stappen. Indien er zich echter omstandigheden voordoen waardoor ING zich genoodzaakt voelt om de bankrekening te blokkeren, zal zij hiertoe over moeten kunnen gaan.
- 4.5 Voor zover de Stichting wil betogen dat zij een rekening bij een systeembank zou moeten kunnen hebben, wordt dat nadrukkelijk betwist. In beginsel hebben consumenten recht op een betaalrekening op grond van artikel 4:71f van de Wft. De verplichting om een betaalrekening te openen voor consumenten bestaat voor banken. Dit zijn banken die vallen onder de definitie van artikel 1:1 van de Wft. Dit zijn dus niet slechts systeembanken. Alhoewel dit artikel ziet op consumenten en er geen verplichting bestaat voor een bank om een betaalrekening te openen voor rechtspersonen, kan hier mee worden aangetoond dat, om toegang te krijgen tot het bancaire systeem, het niet slechts gaat om het openen van een betaalrekening bij een systeembank.
- 4.6 ING erkent het belang van de Stichting tot toegang tot het betalingsverkeer. Dat vergt echter ook dat partijen zich over en weer opstellen als een betrouwbare contractspartner. ING heeft reputatie- en integriteitsrisico's gelopen en onvoldoende inhoud kunnen geven aan haar taak op grond van de Wvft en Wft. Dit kan de Stichting verweten worden. ING heeft niets anders gedaan dan uitvoering geven aan de op haar rustende plicht om cliëntenonderzoek te doen, en daarop zo nodig adequaat te acteren. In dit geval zijn terechte twijfels gerezen over de betrouwbaarheid van de bestuurder van de Stichting, heeft de Stichting geweigerd om mee te werken aan het daaropvolgende cliëntenonderzoek, en dit zelfs actief omzeild. De Stichting heeft onjuiste aantijgingen gedaan aan het adres van ING die de reputatie van haar schaadt. Inmiddels is de situatie verder geëscaleerd en heeft de Stichting zelfs publiekelijke opgeroepen tot acties tegen ING. Deze omstandigheden leveren niet de betrouwbare contractspartner op die noodzakelijk is voor een langdurige en bestendige relatie en maakt het voor ING onmogelijk om met deze klant verder te gaan. Dat gekoppeld aan het feit dat op geen enkele manier is komen vast te staan dat de Stichting zich vanaf de eerste opzegging op 27 november 2020 heeft ingespannen om elders een bankrekening te openen, terwijl ook het Vonnis dat expliciet opdraagt, doet de belangenafweging in dit geval in het nadeel van de Stichting uitvallen.

- 4.7 Er is sprake van een onherstelbare vertrouwensbreuk tussen ING en de Stichting. De opzegging is naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. Ik verzoek u dan ook alle vorderingen van de Stichting af te wijzen.
- 4.8 In het onverhoopte geval dat de vorderingen toch worden toegewezen, of er besloten wordt tot een ordemaatregel, zal het niet in alle gevallen mogelijk zijn voor ING om de inloggegevens voor internetbankieren van de Stichting te herstellen. Dit is immers een geautomatiseerd systeem. ING zou daarom in dat geval willen verzoeken om een termijn van vijf werkdagen. Ook is er geen aanleiding om te veronderstellen dat ING niet zou voldoen in geval de vorderingen onverhoopt worden toegewezen. Om die reden is de gevorderde dwangsom disproportioneel. Wij verzoeken dan ook matiging van de gevorderde dwangsom.

Advocaat